

Egy nagyra nőtt kismacska

Első találkozásunk alkalmával a ketrecbe lépve óvatosan, lépesről lépesre közelítem meg a fán pózoló fiatal macskafélét. Természetes életterében, egy trópusi fa vastag ágán szerettem volna megörökíteni a ködfoltjaival a lombok közé beolvadó ragadozót, a misztikus életmódot folytató macskafajok talán legszebb képviselőjét, az ázsiai esőerdőkben élő ködfoltos párducot.

Híába a lopakodás, elkéstem. A leopárd eddig gondozójával játszó testvére egy pillanat alatt a tölem balra, fejmagasságban lévő ágon termett, s mire felocsúdtam, a nagy macska a fejemen landolt. Ösztönösen odakaptam, majd lassan, leguggolva próbáltam lefejtetni a fejemet szorosan átölelő, közel tizkilós állatot. Ekkor ismerhettem meg igazán e zőmmel fán élő ragadozó igazi énjét. Fejemet – a nagymacskáktól eltérő módon – nem labdának tekintette, hanem óvatosan, karmait nem használva ölelte, mint egy majom, miközben hosszú farkát a levegőben lobogtatva egyensúlyozott. Mindez közel tíz éve történt a csupán foltokban megmaradt dél-thaiföldi esőerdők által körbevett Khao Keow Állatkertben, pontosabban az ott alapított Ködfoltos Párduc Tenyésztelepen. Mivel az élmény azóta kitörölhetetlen nyomot hagyott bennem, tavaly úgy döntöttem, hogy újra meglátogatom őket.

KÉT MÓDSZER

A látogatóktól részben elzárt tenyésztelepen jelenleg több mint harminc példányt gondoznak. Céljuk, hogy újabb vérvonalakat tenyésztve, folyamatosan felrüssítsék a mind népesebb állatkerti populációt, mely jelenleg világszerte több mint háromszáz példányra tehető. Az 1821-ben Edward Griffith angol természettudós által leírt (és azóta is csak kevésbé ismert) macskafaj az elmúlt időkig az állatkertek ritkaságai közé tartozott. Kezdetben stresszes, fogságban nehezen szaporodó fajnak tartották (és tartják sokan még ma is), de az amerikai és a thai szakemberek elgondolása szerint tartása könnyen megoldható. Az eddigi vélemények alapján a legnagyobb veszélyt a – macskafajok közül kiemelkedően méretes szemfogú – hímek „agresszivitása” jelenti, ami számtalan nőtény elhullásához vezetett. Mindennek kiküszöbölésére az amerikai állatkertek a kölykök azonnali elvételét és mesterséges nevelését javasolják.

A ködfoltos párduc a dzsungel lakója.

A szerző felvételei

Nos, csakugyan, a fiatal korban összeszoktatott, kézzel nevelt példányokkal jelentős sikereket értek el. Európában ezzel ellentétben a természetes szaporítást pártolják, kevesebb sikerrel. Valójában a fiatalon összerakott párok is megölhetik egymást, s az idősebb, sokszor vad példányok is alkothatnak kiváló tenyészpárokat.

RANDEVÚ DÉLUTÁN

Általánosságban elmondható, hogy a sikeres tartás zálogát a faj eredeti életmódjának ismerete, és az ennek függvényében be rendezett tágas, magas fákkal természetessé tett kifutó jelenti. Az összeszoktatáshoz pedig megfelelő időzítés (késő délutáni időpont), sok-sok türelem és némi odafigyelés szükséges. Semmi sem lehetetlen, amit egy francia magánember „egy hím, két nőtény” felállásban tartott ködfoltos párducai is remekül példázhatnak.

Az állatkerti állományra leselkedő legnagyobb veszélyt a két faj (*Neofelis diardi*; *N. nebulosa*) és az alfajok keveredése, valamint a fogságban élő macskafélékre oly jellemző beltenyészet jelenti. A vadon élő példányokat élőhelyük zsugorodása és az orrvadászat veszélyezteti. Kutatásuk eddig szinte kizárólag a kameracsapdákkal történő állományfelmérésekre korlátozódott, de az utóbbi időben egyes példányokat sikerült nyomkövető nyakörvekkel ellátni, így remélhetőleg hamarosan a vadonban megfigyelt ködfoltos leopárdok életéről is beszámolhatunk.

BUZÁS BALÁZS

(Al Mayya Breeding Center, Fujairah, United Arab Emirates)

Mennyit ér egy kismacska?

Nemrégiben érdekes cikkel rukkolt elő az eredetileg matematikusnak tanult amerikai kismacskakutató, Jim Sanderson. Az USA-ban bejegyzett, macskafélékre (is) szakosodott legnagyobb természetvédő szervezetek nyilvános adóbevallásait alapul vevő számításai révén kimutatta, hogy a jelenleg ismert 37 macskafaj kutatására és védelmére elköltött pénzek mennyire aránytalanul oszlanak el. A hét nagytestű macskafaj (gepárd, hópárduc, jaguár, leopárd, oroszlán, tigris, puma) 2007 és 2012 között az adományokból befolyt pénzek 99,22%-át kapták, míg a maradék 30 kismacska faj csupán 0,78%-ot. Az ötéves periódusban a nagymacskakutatásra szánt több mint 21 millió amerikai dollárhoz képest valóban elenyésző a kismacskakutatóknak folyósított 168 ezer dollár. De hogy mi köze ennek a ködfoltos párducokhoz? A nagymacska védelmére és kutatására szakosodott, és erre talán legtöbbet költő, New York-i székhelyű Panthera Alapítvány immár a két ködfoltos párduc-fajt is bevette programjaiba, ami a fajok jövőjét tekintve biztató. Így több pénz jut majd a jövőben az olyan, ma már a kihalt szélén álló fajok védelmére, amilyen a márványfoltos macska (*Pardofelis marmorata*) vagy a laposfejű macska (*Prionailurus planiceps*).

